

BUNDESPRÄSIDIALAMT

Konuşmaya
www.bundespraesident.de
sayfasından ulaşabilirsiniz.

Sayfa 1/5

Almanya Federal Cumhurbaşkanı
Frank-Walter Steinmeier'in
Müzik, Edebiyat, Tiyatro ve Film Gösterili
Sıla Gecesi
Konuşma Metni
6 Şubat 2020 - Bellevue Sarayı

Bu akşamın davetiyesini aldığınızda bazılarınız belki de biraz şaşırmıştır. Çünkü bu akşam odak noktamız son derece Almanca diline özel bir kelime olacak: Heimat. Söz verebilirim ki, bu gece romantik hamaset ve mırıldanmalara yer olmayacaktır...

Heimat - Avrupa dillerinin bir çoğunda karşılığı hiç olmayan bu Almanca diline has kelime pırıltılı olduğu kadar açıklanması da zordur. Konuyu biraz irdelemiş olanlar bilir: Heimat Almanya'da, Almanya tarihinde hep gündemde iken sonradan sanki büsbütün gözden düşmüştü. Martin Walser'in zamanında "geri kalmışlığın en güzel ismi" dediği Heimat. Edgar Reitz'in henüz Heimat moda olmamışken bize bahşettiği büyük sinema filminin adı. İşte Edgar Reitz Heimat, bir özlemin kavramıdır ve hislerin meydan savaşıdır, demiş. Ne ilginçtir ki bir çoğunuzun tanıdığı bu film bütün dünyada Almanca orijinal adı altında gösterime girmiştir. Yönetmen Fatih Akın ise Heimat, insanın daha ziyade kafasının içinde olup bitendir, der. Theodor Fontane ise "Heimat", geniş bir alandır derdi.

Günümüzde ise Heimat yeniden doğuyor. Bu kavrama ilişkin kitaplar yayınlanıyor; filmlere konu oluyor ve bir Yurt Bakanımız var. Ve şundan da eminimki, sıra hasreti çeken kesinlikle eskilerde kalmış değildir. Tam tersine; Heimat olumludur. Dayanışma sebebi olabilir; ortak bir geleceği mümkün kılar. Tam da bu yüzden; derin toplumsal ayrışımları gün yüzüne çıkararak son genel seçimlerden kısa bir süre sonra, Almanya'nın birleşmesinin yıldönümü konuşmamın tam da merkezine aldım bu kavramı. Fakat ne yazık ki Heimat'in yine siyasi bir çatışma kavramına dönüştüğünü gözlemliyorum.

ADDRESS Bundespräsidialamt
11010 Berlin
TEL +49 30 2000-2021
FAX +49 30 1810200-2870
E-MAIL presse@bpra.bund.de
WEBSITE www.bundespraesident.de

Bu nedenle bugün gecemizin başında yeniden sormak isterim: Heimat nedir o zaman? Çocukluğumuzun o güvenli yeri midir? İnsanları, kokusu, manzaraları, yemekleri ve konuşulan lehçesi ile? Yoksa yaşadığımız ve yuvamızın olduğu yer midir? Dil midir? Heimat, siyasi bir kategori, yoksa bir his midir? Heimat sadece anılarımızda varolan mıdır? Ve Heimat her insan için tek mi olabilir sadece?

Heimat'ın, bir çoğunuzun deneyimlediği gibi; günümüzde farklı yazılış şekilleri de var: ei hecesi yerine ai, ey, hatta ay bile geçebiliyor. Almancamızın Heimat kelimesi ile Türkçe hayat kelimesini birleştiren bir kelime oyununun sonucudur Haymat, ve Kristina ile Fırat Kara'nın büyük bir ilgi ile okuduğum kitaplarının adıdır.. Kendileri bu akşam aramızdalar. Hoşgeldiniz!

Kimi zaman,
kalbim artık kırılmış gibidir.
Sıla hasreti çekerim bazen.
Neresi olduğunu bilmeden.

Mascha Kaléko Göçmen Monoloğu dizelerinde sıla hasretini böyle dile getiriyor. Sıla hasreti – Heimweh. İşte yine Almancaya özel bir kelime. En çok da sancılı ve varoluşumsal bir yaşamışlıktır Mascha Kaléko'nun kaleme aldığı: Yurdundan ve dilinden olmak. "Almanca kelimelerimin çocukluğu yoktur", der yazar Emine Sevgi Özdamar. Kendisine de içtenlikle hoşgeldiniz demek isterim.

Yurdun ne olduğunu çoğu kez onu terk ettikten, ya da elinden alınınca anlar insan. Bu, insanlık tarihi boyunca hep böyle olmuştur. Ama insanlar her zaman başka yerlerde de yeni bir yurt edinmişlerdir. Eminim burada bunu bizzat yaşamış olan bir çok kişi de vardır.

Günümüzde insanlar önceden hiç olmadığı kadar hareket halindedir. Ama bir çoğumuz da dünyayı sürekli bir yabancı yer olarak algılar. Bir çok insan küreselleşme ve dijitalleşmenin hızı karşısında tedirgin oluyor. Bu da memleket hasretini, daha güçlü bir aidiyet, yol yordam bildiğin, kendini sarıp sarmalanmış hissettiğin yer özlemini yeniden uyandırıyor olabilir: "Heimat, anladığım ve anlaşıldığım yerdir", demiştir Karl Jaspers. Anlamak ve anlaşılma; bunu ülkemizde herkes ister- ve haklılar elbette! Kuşaklardır burada yaşayanlar kadar, aramıza yeni katılanlar da.

Nitekim: Anlamak ve anlaşılma için anlaşmak gerekir. Ülkemizde çoğunluğun Heimat kavramı altında bizi ayıranı değil, birbirimize bağlayanı görmesi bana cesaret veriyor." Bu nedenle Heimat kavramını; diğerlerini bunun dışında bırakmak için istismar edenlere, "Bizi", "ötekilere" karşı harekete geçirenlere, dışlayan ve kin ile nefret ekenlere bırakmayalım!

Almanya'da bundan 75 yıl önce vatanlarını kaybeden, 60'lı yılların başlarından itibaren burayı yeni vatan edinen ve son yıllarda ise mülteci olarak ülkemize gelen birçok insan yaşıyor. Bu da Alman toplumunu değiştirdi. Evet, geçtiğimiz yıllarda ülkemize kimlerin hoş

geldiğini ve uyumun nasıl başarılacağını çok yoğun bir şekilde tartıştık. Ve evet, bu tartışmalar her ne kadar yorucu da olsa, yaşanan bir demokrasinin gereğidir – ama seviyeli ve saygı temelinde sürdürülmesi şartıyla. Mademki göç tek taraflı bir süreç, toplumumuz da durağan bir varlık değildir; o zaman bu tartışma süreci de zorunludur.

Göç ve uyum herbirimizden katkı bekler. Aramıza yeni katılanlardan olduğu gibi kuşaklardan beri burada yaşayanlardan da. Uyum, ne kadar az tartışılırsa o kadar başarılıdır sanılmasın. Tam tersidir daha ziyade doğru olan.

Hepimiz birbirimize doğru yönelmeliyiz. Farklı, hatta yer yer çok farklı olduğumuza; farklı ülkelerden geldiğimize, hayatımızla ilgili farklı görüşlerimiz olduğuna, farklı dinlere ait olduğumuza ve bizi biz yapan farklı etkenlerin olduğuna dayanmalıyız. Hepimiz birbirimizi dikkate almalıyız. Sonradan katılana saygı göstermek zorunda olduğumuz kadar önceden varolana da saygı duymak zorundayız! Kendi dünyamıza, ya da - son zamanların moda olan kavramı ile - yankı odalarımıza daha çok çekilmemeliyiz!

İşin iç yüzüne baktığımızda "uyum" kavramının; en azından bu, kültürel bir tek tipliliğe uymak anlamına geliyorsa, gerçeği artık yansıtmadığı anlaşılıyor. İşin aslına baktığımızda "Alman" ve "Almanya"nın anlamı ve ne olduğunun çoktan değişime uğradığını görürüz. Birçok kültürden oluşan ve yeni gelişmekte olan kültürlerin oluşturduğu bir Almanyayız ve öyle de olmak istiyoruz!

İşte bu yüzden ki, hepimizin özgürce ve anayasamızın değerlerine göre beraber yaşadığımız yeri, o yurdu ancak birlikte yaratabiliriz. Tüm farklılıklara rağmen anladığımız ve anlaşıldığımız yurdumuzu. Böyle bir yer evet, yorucudur. Çünkü çok farklı bileşenlerden ve çok çeşitli hikayelerden oluşur. Ama bence bu ülkemizin gücüdür. Bugün Cumhurbaşkanı olarak bir dileğimi ifade etmeme izin veriniz: Bize gelen ve gelecek olan insanların hikayeleri, ortak Biz olanın çok daha güçlü bir parçası olmalıdır; aynı Barışçıl Devrim ve Duvarın yıkılmasınının 30. yıldönümünde Doğu Almanların hikayeleri için de dilemiş olduğum gibi.

Bu hikayeler, sizin hikayeleriniz, maalesef fazlasıyla dışlanma ve gündelik ayrımcılığı; reddedilmeyi ve kabul görmemeyi anlatıyor; hem de ikinci ve üçüncü kuşaklarda bile olmak üzere. Haymat kitabının yazarları bunlardan da bahsediyor. Bernhard Schlink, "Vatan, takdir ve bir topluluğa aidiyet ile başlar ve bu, takdirin olmadığı yerde anlaşılır" der. Eksik kalan takdiri, Moabit mahallesinden Türk-Alman komşularım da bana anlattılar. Ülkemizi gezerken karşılaştığım göçmenlerin çocukları ve torunlarından da dinliyorum bunu. Ve bir çok insan - ki, bu akşam burada aranızdan da bir çok kişi buna katılıyordu; ayrımcılık ve ırkçılığın giderek artacağından endişe duyuyor. Belki de endişeleriniz bu günlerde biraz daha da artmıştır.

Nasıl artmasın ki, eğer milliyetçilik zehiri tartışmalarımıza tekrar sızmaya başlıyor, kimileri ırkçı düşünceye yeniden itibar kazandırmaya çalışıyor ve demokrasi karşıtlarına karşı duran demokratik konsensüs de kırılma tehditi altında kalıyorsa.

Endişelerinizi anlıyorum. Ve sizinle birlikte nefrete karşı seslerin daha da güçlü çıkmasını diliyorum. Sizin gibi ben de, seçilmiş parlamenterlerin, Nasyonsosyalist rejimin sona ermesinden yetmişbeş yıl sonra, demokrasi ve insana layık bir toplum adına taşıdıkları özel sorumluluklarını yerine getirmelerini bekliyorum. Ve dileğim, dışlanan, hakaret edilen ya da saldırıya uğrayan insanların önüne daha çok insanın siper olmasıdır.

Cumhurbaşkanı olarak sizlere bugün şunu söylemek isterim: Siz hepiniz ülkemize aitsiniz!

Sizlerin hikayeleri ülkemize aittir!

Bunu söylerken aklıma, savaş ve yıkımdan kaçıp bize sığınan insanların hikayeleri geliyor. Bize gelip burada çalışmak, ya da üniversiteye gitmek isteyen birçok genç insanın hikayesi geliyor aklıma. Uzun, fazlasıyla uzun yıllarca sözde misafir işçiler olarak gördüğümüz insanların; İtalya'dan, İspanya'dan, Portekiz'den, Yunanistan ve Türkiye'den gelen insanların hikayeleri geliyor aklıma. Herbirinin ülkemizin refaha kavuşmasında çok önemli bir payı oldu. Ve onlar; çocukları ve torunları; toplumumuzu, kültürümüzü, müziğimizi ve edebiyatımızı, mutfağımızı, alışkanlıklarımızı, kısacası yurdu değiştirdiler. Almanya'yı daha açık ve daha çok yönlü bir ülke haline getirdiler. İşte bunun için sizlere teşekkür etmek istiyorum!

Sizlerin hikayeleri bizim tarihimizdir: Burayı, hem de çoğu kez bir çok kuşaktan beri yurt edinmiş insanların hikayeleridir bunlar. Almanya vatanımdır diyen; hatta belki de, kalbimde bir vatanım daha var, o da Türkiye'de, İtalya'da ya da Yunanistan'da, Rusya, Polonya Suriye, Irak, Afganistan ve Somali'dedir diyen insanların hikayeleri. Çok açık bir şekilde söylememe izin veriniz: Vatanın çoğulu da vardır.

İşte bu sebepten ötürü çok özel bir sıra gecesini sizlerle birlikte geçirmekten mutluluk duyuyorum!

Şimdi size bu gece sahne alacak sanatçılarımızı tanıtmak isterim. Bugün burada bizimle olmanızdan büyük mutluluk duyuyorum!

Zaten daha içeri girerken İpek İpekçioğlu'nun seçtiği müzikleri duydunuz. Bu gece yan tarafta bizlere müzikleriyle eşlik edecek. Berlin'de yaşıyorsunuz ve dünyanın dört bir köşesinde bulunduğunuz konser salonları dolup taşıyor. Aynı zamanda yazar, yapımcı ve aktivistsiniz. Bu gece için sizi kazanmış olabildiğimiz için ne mutlu bize!

Birazdan Cymin Samawatie ve Cyminology Dörtlüsü'nü dinleyeceğiz. Czmin Samawatie, siz de Berlin'de yaşıyorsunuz ve müziğiniz Şark ile Garp'ın buluşmasını temsil ediyor. Geleneksel Fars

ezgileri ile Caz müziğinin bir harmanı. Sahne almanızı merakla bekliyoruz. Hoşgeldiniz!

Diğer bir müzisyen konuğumuz, Rasta Baba olarak tanınan Sultan Tunç ve grubunu içtenlikle selamlıyorum. Sevgili Sultan Tunç, müzik ile köprüler kuran sizi de birazdan hep birlikte dinlemekten mutluluk duyuyoruz.

Ve sevgili Emine Sevgi Özdamar, bugün aramızda olmanızdan ötürü çok mutluyum. Berlin, Stadt der Vögel (Kuşlar Şehri Berlin) başlıklı bir metnizi bize okuyacaksınız. İlk 18 yaşında geldiğiniz bu şehir Berlin’de artık yaşıyor ve çalışıyorsunuz. İçtenlikle selamlıyorum, hoşgeldiniz!

Bir çoğunuzun tanıdığı iki filmde kesitler de göreceğiz: Yasemin ve Nesrin Şamdereli kardeşlerin “Almanya. Willkommen in Deutschland” filmi ile – kendilerine içtenlikle Hoşgeldiniz diyorum - Fatih Akın’ın, bir “Heimat filmi” örneği diyebileceğimiz Soul Kitchen filminden.

Hoşgeldiniz, Sevgili Dimitrij Schaad. Berlin’de Gorki Tiyatrosu’nda oyuncusunuz. “The Situation” adlı oyundan bir kesit sunarak ailenizin hikayesini bizimle paylaşacaksınız. Hoşgeldiniz!

Ayrıca haftalık Zeit gazetesinin kültür politikası muhabiri Ijoma Mangold’un sunuculuğunu üstlendiği Heimat konulu açık oturumu da merakla bekliyorum. Sevgili Ijoma Mangold, 22 yaşında oldukça sürpriz bir şekilde Nijeryalı babanızın vatani ile bir vatanınız daha oldu.

İyi ki aramızdasınız!

Sohbetinize Cymin Samawatie’nin yanı sıra bir çoğunuzun Fatih Akın’ın filmlerinden tanıdığı “Soul Kitchen” filminin de başrol oyuncularından biri olan Adam Bousdoukos da katılıyor. Hoşgeldiniz, Sevgili Adam Bousdoukos! Ve aldığı ödüllerin yanı sıra Almanya’nın en yoğun iş alan tiyatro yönetmenlerinden olan Ersan Mondtag’ın da aramızda olmasından büyük mutluluk duyuyorum.

Tüm bunlardan, bu gece çok eğleneceğimiz anlaşılıyor. Katkıda bulunan herkese teşekkür ediyor, iyi eğlenceler diliyorum!

Teşekkür ederim!